

Zarządzenie
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia2016 r.

**w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce
PLH040044**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1936, 2171 oraz z 2016 poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce PLH040044, zwanego dalej: „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 w postaci współrzędnych punktów ich załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL – 1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony leńca bezpodkwiatkowego *Thesium ebracteatum*, będącego przedmiotem ochrony obszaru i jego siedlisk określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych zawiera załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Opis granic obszaru Natura 2000

PL-1992		
nr	x	y
1	565435,48	468460,38
2	565435,44	468459,07
3	565435,48	468457,76
4	565435,61	468456,46
5	565435,82	468455,17
6	565436,12	468453,89
7	565436,50	468452,64
8	565436,96	468450,49
9	565455,57	468459,46
10	565544,20	468512,00
11	565582,25	468530,64
12	565633,16	468604,77
13	565633,24	468604,89
14	565688,98	468687,00
15	566160,02	469351,55
16	566223,35	469431,62
17	566223,36	469431,62
18	566362,27	469607,43
19	566468,04	469736,60
20	566443,07	469734,50
21	566365,87	469728,13
22	566211,84	469544,54
23	566211,61	469544,25
24	566140,74	469456,27
25	566140,45	469455,90
26	566140,19	469455,55
27	566087,34	469383,48
28	566087,17	469383,25
29	565851,44	469052,03
30	565851,36	469051,92
31	565744,19	468899,12
32	565616,62	468719,61
33	565541,85	468614,82
34	565541,85	468614,82
35	565541,85	468614,81
36	565439,15	468470,67
37	565438,81	468470,18
38	565438,12	468469,07
39	565437,50	468467,92
40	565436,96	468466,72
41	565436,50	468465,50

42	565436,12	468464,25
43	565435,82	468462,97
44	565435,61	468461,68
45	565435,48	468460,38

Mapa obszaru Natura 2000

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony leńca bezpodkwiatkowego *Thesium ebracteatum*, będącego przedmiotem ochrony obszaru i jego siedlisk.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożeń
		istniejące	potencjalne	
1.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) I02 Problematyczne gatunki rodzime K02.02 Nagromadzenie materii organicznej I01 Obce gatunki inwazyjne G05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	D01.02 drogi, autostrady	Wkraczanie drzew i krzewów na będące siedliskiem leńca murawy, a także rozwój ekspansywnych rodzimych roślin zielnych, zwłaszcza gatunków traw, np. trzcinników, powoduje wzrost ocienienia, zwiększenie produktywności siedliska i odkładania się warstwy wołłoku. Warstwa wołłoku nie pozwala na kiełkowanie nasion leńca oraz powoduje niekorzystne użyźnienie siedliska. W obrębie siedliska gatunku występuje nielicznie konyza kanadyjska oraz siewki i młode okazy czeremchy amerykańskiej. W najbliższym otoczeniu występuje czeremcha amerykańska i świdośliwa kłosowa, a także inne gatunki obce drzew i krzewów. Niepodejmowanie działań z zakresu ochrony czynnej, takich jak wykaszanie poboczy, wycinka drzew i krzewów z poboczy oraz na obrzeżach drzewostanów prowadzi do pogarszania się stanu ochrony gatunku. Ewentualna przebudowa/remont drogi przebiegającej przez obszar Natura 2000 może spowodować zniszczenie części siedliska gatunku, a także samych skupisk leńca, które miejscami sięgają jezdni. Z racji utraty znaczenia drogi dla ruchu samochodowego zagrożenie to wydaje się mało prawdopodobne w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	Utrzymanie obecnego niezadowalającego stanu ochrony (U1) w części obszaru zlokalizowanej na północny-zachód od drogi przecinającej obszar oraz złego stanu ochrony (U2) w części obszaru zlokalizowanej na południowy-wschód od ww. drogi. Poprawa wskaźników kardynalnych stanu siedliska: „ocienienie” i „wysokość runi lub runa” do oceny FV. Zachowanie wskaźnika kardynalnego „gatunki ekspansywne” co najmniej w stanie nie pogorszone, na poziomie U1 w części obszaru zlokalizowanej na północny-zachód od drogi przecinającej obszar oraz na poziomie U2 w części obszaru zlokalizowanej na południowy-wschód od ww. drogi.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
1.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	Wykaszenie roślinności konkurencyjnej poprzedzone ręcznym wyrwaniem wszystkich młodych drzew i krzewów. Wygrabienie pokosu i warstwy wojłoku. Usunięcie uzyskanej biomasy poza siedlisko gatunku. Dopuszcza się zastępowanie lub uzupełnianie wykaszania wypasem koni, bydła lub ewentualnie owiec/kóz.	Aktualne i potencjalne siedliska gatunku w obrębie działek ewid. o numerach: 240/2, 2221/2, 2222/1, 2222/2, Obr. Cierpice, gm. Wielka Nieszawka. Działki nr: 2223/3, 2222/2, 2221/1, 2202/5, 2221/2, 2222/1, 2223/2, Obr. Cierpice, gm. Wielka	W ciągu 2 lat od ustanowienia pzo, następnie co 2 lata, w okresie od początku sierpnia do października.	Właściciel lub zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad

¹ Lokalizację podano za pomocą numerów działek ewidencyjnych, których źródłem jest Starostwo Powiatowe w Toruniu

			Nieszawka, w strefie o szerokości ok. 20 m od siedliska gatunku w granicach obszaru Natura 2000.		obszarem Natura 2000.
2.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	Tworzenie luk w warstwie mszystej pozbawionych roślinności. Po skoszeniu roślinności należy zdzierać do 20 % warstwy mszystej w miejscach, gdzie były obserwowane skupienia leńca oraz w promieniu kilku metrów od nich. Mech powinien być usuwany pasami o szerokości nie większej niż kilkanaście centymetrów lub na „poletkach” o powierzchni nie większej niż 15x15 cm każde. Pozyskaną biomasa należy usuwać poza siedlisko leńca. Sposób wykonania zabiegu może ulec zmianie jeśli monitoring realizacji działań ochronnych będzie wskazywał na nieskuteczność zaproponowanych rozwiązań.	Miejsca występowania skupień leńca oraz w promieniu co najmniej 2 metrów od nich, na działkach ewid. o numerach: 240/2, 2221/2, 2222/1, 2222/2, Obr. Cierpice, gm. Wielka Nieszawka.	W ciągu 2 lat od ustanowienia pzo, następnie co 2 lata, w okresie od początku sierpnia do października. Prace należy zsynchronizować z wykaszaniem roślinności.	Właściciel lub zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
3.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	Wycinka drzew i krzewów – wszystkich obcego pochodzenia oraz gatunków rodzimych zacięających siedlisko leńca. W przypadku gatunków obcych i łatwo regenerujących gatunków rodzimych, takich jak osika dopuszcza się smarowanie zaciosów w pozostałych pniakach preparatem zawierającym Glifosat (pod warunkiem, że	Aktualne i potencjalne siedliska gatunku na działkach ewid. o numerach: 240/2, 2221/2, 2222/1, 2222/2, Obr. Cierpice, gm. Wielka Nieszawka.	W ciągu 3 pierwszych lat obowiązywania pzo i powtórnie po 6 latach, w okresie od sierpnia do marca.	Właściciel lub zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, a w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem

		wycinkę wykonano w sezonie wegetacyjnym).			sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
Związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
4.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	W odległości ok. 20 m od siedlisk leńca bezpodkwiatkowego, w granicach obszaru Natura 2000 kształtować luźne drzewostany sosnowe o zwarcu umiarkowanym lub przerywanym. Nie dopuszczać do rozwoju podrostu i podszytu w ww. strefie oraz eliminować obce gatunki drzew i krzewów. Przebieg szlaków zrywkowych i kierunek obalania drzew przewidzieć poza siedliskiem gatunku.	Działki nr: 2223/3, 2222/2, 2221/1, 2202/5, 2221/2, 2222/1, 2223/2, Obr. Cierpice, gm. Wielka Nieszawka, w strefie o szerokości ok. 20 m od siedliska gatunku w granicach obszaru Natura 2000.	Cały okres obowiązywania pzo.	Nadleśniczy Nadleśnictwa Cierpizewo na podstawie przepisów z zakresu ochrony środowiska.
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych					
5.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	Monitoring zgodnie z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska.	Działki nr: 240/2, 2221/2, 2222/1, 2222/2, 2223/2, 2223/3, Obr. Cierpice, gm. Wielka Nieszawka.	W ciągu 3 lat od ustanowienia pzo, następnie co 3 lata.	RDOŚ w Bydgoszczy
6.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy Thesium ebracteatum	Monitoring efektów realizacji działań ochronnych.	Działki nr: 240/2, 2221/2, 2222/1, 2222/2, 2223/2, 2223/3, Obr. Cierpice, gm. Wielka Nieszawka.	W ciągu 3 lat od ustanowienia pzo, następnie co 3 lata.	RDOŚ w Bydgoszczy

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce PLH040044 jest dokumentem planistycznym sporządzonym przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych (pzo) dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzono na podstawie dokumentacji opracowanej przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, Al. prof. S. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz w ramach projektu nr POIS.05.03.00-00-285/10 – „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów NATURA 2000 na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 jest leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*.

Sporządzając plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 uszczegółowiono i uaktualniono informacje o przedmiocie ochrony, jego rozmieszczeniu, stanie ochrony w obszarze oraz zagrożeniach. Weryfikacji poddano wszystkie potencjalne siedliska gatunku w obszarze. Badania terenowe wykonano w 2 dekadzie maja 2015 r. Uzupełnienie prac terenowych stanowiła analiza dostępnych materiałów publikowanych i niepublikowanych dotyczących stanu ochrony gatunku w badanym miejscu oraz doświadczeń w prowadzeniu działań ochronnych na innych powierzchniach, gdzie występuje leniec bezpodkwiatkowy.

W trakcie prac wyodrębniono dwa stanowiska monitoringowe leżące po przeciwległych stronach drogi przecinającej obszar. Na stanowisku leżącym na północny zachód od drogi stan ochrony gatunku określono jako niezadowalający (U1). Na stanowisku leżącym na południowy wschód od drogi stan ochrony gatunku określono jako zły (U2). Na ocenę stanu ochrony największy wpływ mają wskaźniki kardynalne, tj. ocienienie, wysokość runi/runa, gatunki ekspansywne, liczba osobników. Mniejszy udział pędów generatywnych na południowy wschód od drogi, a w związku z tym obniżenie oceny wskaźnika, może wynikać z większego ocienienia. Na obu ww. stanowiskach zidentyfikowano takie same zagrożenia przedmiotu ochrony, do których należą: sukcesja rodzimych gatunków roślin (drzewa krzewy i rośliny zielne), obecność obcych gatunków inwazyjnych, nagromadzenie materii organicznej, dotychczasowy brak działań ochronnych oraz ewentualna przebudowa lub remont drogi przecinającej obszar.

Celem działań ochronnych jest poprawa wskaźników kardynalnych stanu siedliska: „ocienienie” i „wysokość runi lub runa” do poziomu FV, a także zachowanie wskaźnika kardynalnego „gatunki ekspansywne” co najmniej w stanie nie pogorszone, na poziomie U1 w części obszaru zlokalizowanym na północny-zachód od drogi przecinającej obszar oraz na poziomie U2 w części obszaru zlokalizowanej na południowy-wschód od ww. drogi.

Ww. cel zostanie osiągnięty poprzez wdrożenie działań ochronnych, do których należą: systematyczne wykaszanie roślinności konkurencyjnej, tworzenie luk w warstwie mszystej,

wycinka drzew i krzewów, mająca na celu poprawę warunków oświetlenia, kształtowanie luźnych drzewostanów sosnowych w sąsiedztwie siedlisk leńca. Przewiduje się, że ww. działania pozwolą na poprawę do stanu właściwego wskaźników: „ocienienie” i „wysokość runi lub runa”, a także że regularne wykaszanie roślinności pozwoli na zahamowanie rozprzestrzeniania się gatunków ekspansywnych.

Zaplanowano monitoring efektów realizacji działań ochronnych. Monitoring działania ochronnego polegającego na tworzeniu luk w warstwie mszystej w zakresie zajmowania utworzonych luk przez leńca pozwoli na ocenę skuteczności powyższego działania i ewentualną jego modyfikację. Ponadto siedlisko gatunku objęte zostało monitoringiem zgodnie z obowiązującą metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadzanym co 3 lata.

Analiza dokumentów planistycznych wykazała, że zapisy w nich zawarte nie stanowią zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. W związku z powyższym nie stwierdzono potrzeby określania wskazań dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych do dokumentów, o których mowa w art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Informacje zgromadzone na potrzeby niniejszego planu zadań ochronnych są wystarczające dla prawidłowego zaplanowania działań ochronnych, w tym ewentualnych wskazań w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy, będących podstawą do uszczegółowienia zadań ochronnych. Mając powyższe na uwadze nie stwierdzono potrzeby sporządzania planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce PLH040044.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy obwieszczeniem znak: WPN.6320.7.2016.AM2, z dnia 07 kwietnia 2016 r. poinformował o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce. W dniu2016 r. przekazano zidentyfikowanym przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy w ramach projektu nr POIS.05.03.00-00-285/10, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, informację o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych.

Następnie obwieszczeniem znak:... z dnia... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy poinformował o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce oraz o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu zarządzenia. Wymienione obwieszczenia zamieszczone były w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, na tablicy ogłoszeń tut. urzędu oraz w prasie o zasięgu obejmującym województwo kujawsko-pomorskie (Tytuł i nr wydania). Z projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce PLH040044 można było zapoznać się w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a także w aktualnościach na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (<http://bydgoszcz.rdos.gov.pl/>). Ponadto, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, j.t.), projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty). W ten sposób zapewniono możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie

określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, j.t.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000.

W trakcie konsultacji społecznych zgłoszone zostały uwagi, zgodnie z poniższym zestawieniem.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą z dnia

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: z dnia